

SPP341

PROJEKTOVÁNÍ INSTITUCÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE

I. Konzultace

ZÁKLADNÍ POJMY A PŘÍSTUPY

k projektům a projektování

Co je to „projekt“?

- = **jakákoliv činnost, která končí dosažením přesně stanoveného cíle, resp. výsledku.**
- **zahrnuje dočasné úkoly s přestě stanoveným cílem, jehož splnění vyžaduje organizované využití odpovídajících zdrojů.**

projektování institucí sociální práce?

(uvedené aspekty projektování využívají rozlišení významu pojmu „organizace“)

- (1) Založení instituce, resp. kampaň za její založení. Podle problému cílové populace a jejích potřeb záleží na tom, zdali projekt bude zaměřený na vznik quazi pospolitosti, založení sociálního sdružení anebo instituce v užším smyslu;
- (2) Zefektivnění práce u již existující organizace racionalizují jejich jednotlivých prvků;
- (3) Přímá organizovaná pomoc určité skupině lidí při řešení jejich problémů (je potřebné zorganizovat poskytnutí služeb, výchovně osvětové činnosti anebo dosažení systémové změny na lokální, regionální anebo národní úrovni).

O tvorbě projektu budeme uvažovat ve dvou rovinách

- (1) v rovině manažerských činností při tvorbě projektu; a
- (2) v rovině charakteristických znaků projektu.

Pět manažerských činností souvisejících s řízením projektu

(dle M.D. Rosenau, 2000: 12-13)

- (1) Definování projektových cílů;
- (2) Plánování projektu (tým musí splnit podmínku trojrozměrného cíle);
- (3) Vedení lidí pracujících na projektu;
- (4) Sledování postupu prací na projektu; a
- (5) Ukončení projektu (ověření, že hotový úkol odpovídá aktuální definice cíle či cílů).

Tyto činnosti jsou společné jak pro projekty, které řeší technické problémy, tak i pro projekty, které řeší problémy a úkoly sociální.

Dva aspekty, ve kterých se liší řešení technických problémů od řešení problémů sociálních

(1) V povaze řešeného problému;

Projekty institucí sociální práce vycházejí z potřeb sociálních skupin, resp. sociálních kategorií a prostředí a musejí zohlednit a reagovat na mnohem složitější sociální situace než projekty pro řešení technických problémů.

(2) V postupu tvorby a realizace projektu.

Sedm kroků tvorby projektu

(využití přístupu M.D. Rosenaua (2000) a L. Musila (2002))

- (1) Zadání projektu;**
- (2) Ideový návrh projektu;**
- (3) Programový návrh projektu;**
- (4) Návrh projektu;**
- (5) Rozpory a jejich řešení;**
- (6) Konečná verze návrhu projektu;**
- (7) Příprava projektu na předložení/schválení.**

Jake existují typické znaky projektů ?

(dle M.D. Rosenau 2000:5)

- (1) mají trojrozměrný cíl;
- (2) jsou jedinečné;
- (3) zahrnují zdroje;
- (4) realizují se v rámci organizace.

V čem spočívá trorozměrnost cíle projektů ?

- (1) dosažení požadovaných měřitelných cílů (parametrů);
- (2) provedení v daném termínu;
- (3) v rámci rozpočtových nákladů organizace, která projekt zavádí.

Charakteristické znaky projektů institucí sociální práce

(dle M.D. Rosenaua (2000: 5-12) a I. Vašečky (2003))

- Řeší jedinečným způsobem problémovou situaci určité cílové populace;
- Mají stanoveny měřitelné a realizovatelné cíle;
- Využívají metody intervence adekvátní problémové situaci;
- Vycházejí z rozvahy vnějších a vnitřních zdrojů;
- Mají jasně formulovanou strategii a taktiku.

Na co je vazano schvaleni projektu ?

- (1) Jasně deklarování cílů;
 - (2) Jednoznačné vymezení cílové skupiny (cílových skupin) klientů;
 - (3) Explicitní vyjádření předpokládaných výstupů a výsledků (produktů).
- (explicitní stanovení metod intervence jakožto způsobů dosažení těchto výstupů a výsledků)

Složitější sociální situace vyžaduje při tvorbě projektu instituce sociální práce věnovat větší pozornost třem manažersky odlišným činnostem

(dle L. Musila, 2002)

- (1) Najít profesionálně kvalitní řešení;**
- (2) Identifikovat podmínky realizace;**
- (3) Řešit potenciální rozpory.**

1. Jak nalézt profesionálně kvalitní řešení?

- Je nutné si ujasnit CO, PROČ a JAK budeme projektem řešit;
- Na základě toho definujeme zadání projektu a vypracujeme program řešení daného sociálního problému nebo úkolu;
- Po jeho ukončení se často vracíme na začátek, původní mozaiku bouráme a stavíme novou, protože na samém začátku jsme špatně promysleli východiska.

Optimálně bychom měli profesionálně kvalitní řešení absolvovat ve třech krocích

- (1) Rozpracovat zadání projektu (výběr tématu a kriterií pro výběr řešení);
- (2) Dohodnout ideový návrh projektu (upřesnit zadání projektu: popsat problém a podstatu jeho řešení);
- (3) Zpracovat programový návrh projektu (definovat problémovou situaci cílové populace a konkretizovat řešení této situace).

1. krok:

Zadání projektu

(= výběr tématu a formulování představy o jeho řešení)

Cíl:

Volba tématu a stanovení kritérií úspěšného řešení.

2. krok:

Ideový návrh projektu

(= upřesnění zadání projektu: popis problému a jeho podstaty a stanovení kritérií pro výběr adekvátního způsobu řešení)

Cíl:

Upřesnit zadání pro vypracování akceptovaného a realizovatelného projektu, který by řešil všemi akceptovaný problém. Prostředkem je vypracování představy o žádoucí strategii a taktice. Jedná se vlastně o upřesnění zadání projektu.

3. krok:

Programový návrh projektu

(= definování problémové situace cílové populace a konkretizování jejího řešení)

Cíl:

Definovat v podobě ideového návrhu projektu problémový prostor vhodný pro uplatnění metod intervence které jsme zvolili, pro ovlivňování terčů a pro překonávání problémů v oblasti zdrojů.

2. Jak identifikovat a naplánovat podmínky realizace projektu?

- Jde o činnost, jejímž výsledkem je identifikace a uspořádání všech činností potřebných pro realizaci projektu.

4. krok:

Návrh projektu

(= pracovní plán projektu)

Cíl:

Uspořádat konkrétní akce a úkoly do logického pořádku v podobě pracovního plánu tak, aby plán vedl realizátory krok za krokem k dosažení vytyčeného cíle.

3. Jak řešit potenciální rozpory?

- Cílem této činnosti je:
 - (1) Identifikovat rozpory, které máme jako tvůrci projektu se subjekty, které jsou zainteresovány jeho realizací, nebo kterých se realizace projektu různě dotkne;
 - (2) Sumarizovat tyto rozpory; a
 - (3) Vytvořit si představu o jejich řešení.

- Předmětem konzultací a vyjednávání se v této etapě nejčastěji stávají:
 - (1) Rozpracované složky cíle, tj. rozsah prací (specifikace akcí, jednotlivé úkoly); a
 - (2) Parametry jejich provedení, časový harmonogram, zabezpečení akcí.

5. krok:

Rozpory a jejich řešení

(= konzultace návrhu projektu s relevantními partnery)

Cíl:

Konstatovat rozpory, sumarizovat je a vypracovat představu o jejich řešení.

6. krok:

Konečná verze návrhu projektu

(= závěrečné konzultace projektu)

Cíl:

Odstranit sporné body v návrhu projektu a upravit projekt do konečné podoby. Uskutečňuje se ve dvou krocích.

7. krok:

Příprava projektu k předložení/ke schválení

Cíl:

Upravit projekt do podoby požadované pro jeho schválení.

-
- jednotlivé kroky jsou uspořádány kumulativně, což znamená, že žádný z nich není možno při sestavování projektu vynechat, protože v každém následném kroku se přebírá a dále rozpracovává vše, co bylo vypracované v kroku předcházejícím;
 - nelze vyloučit situaci, kdy v následujícím kroku ($x + 1$) dospějeme k tomu, že v předcházejících krocích ($x, x - 1, \dots$) jsme se v něčem mýlili a je nutné znovu je promyslet;
 - znaky projektu jsou součástí každého kroku. Tvoří tak v každém z výše jmenovaných kroků jednotné schema, které se budeme snažit naplnit odlišným, pro daný krok specifickým obsahem.